

การเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ของนักศึกษาวิชาชีพครู (ระยะที่ 2)

The Enhancement of Knowledge Management Skills by Means of Action Learning Process of Education Students (Phase II)

ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย (Dr.Chittirat Saengloetuthai)*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับแบบปกติ 2. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 8 หมู่เรียน จำนวน 218 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม คือ นักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 2 หมู่เรียน ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 32 คน และวิทยาศาสตร์ จำนวน 18 คน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินทักษะการจัดการความรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1. ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโดยกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติมีทักษะการจัดการความรู้สูงกว่ากลุ่มที่ได้การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ และ 2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare knowledge management skills between groups of students who were taught by learning processes with practice and with traditional method, and 2) to study the students' level of satisfaction toward learning processes with practice. Sample were teaching professional program students of Nakhon Pathom Rajabhat University., 32 students of elementary education program as control group and 18 students of science education program as experimental group. Sample were derived by simple random sampling to be control and experimental group. Experimental procedures

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, การเรียนรู้จากการปฏิบัติ

Keyword: Enhancement, Knowledge Management skills, Action Learning

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

were conducted in the normal classrooms for seven weeks of seven sessions in the second semester of academic year 2009. Instruments used to collect data were 1) teaching management plans, 2) evaluation form to evaluate promotion of knowledge management skills and 3) questionnaire. Data were analyzed for mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and t-test Independent sample.

The results found that: 1) Knowledge management skills between the control and experimental group were different statistically significant at .05, by which mean score of the experimental group were higher than that of the control group which revealed that students who were taught by learning processes with practice gained higher skills in knowledge management than those who were taught by traditional method. 2) Students' satisfaction toward promotion of knowledge management skills by learning processes with practice were at the positively high level.

ความเป็นมาและความสำคัญ

แนวคิดการจัดการความรู้มีมุมมองต่อความรู้ว่า ถือเป็นสินทรัพย์ที่มีคุณค่าของบุคคล และหน่วยงาน หรือองค์กร การจัดการความรู้ถือเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารที่สำคัญในสังคม แห่งความรู้ การสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ ถือเป็นสิ่งที่ต้องนำไปประยุกต์เข้ากับกิจกรรมและงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคคล นับเป็น กระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเมื่อมีความหลากหลายของผู้คนในด้านอายุ อาชีพ ประสบการณ์ ความชำนาญ พลังของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็จะยิ่งสูงขึ้น ทั้งนี้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้การปะทะสังสรรค์ของบุคคลนั้น ถือเป็น กระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการความรู้ ดังที่ Marquardt (1996: 8) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับความรู้ โดยให้มี กระบวนการสร้าง การจัดเก็บ การถ่ายทอดและการใช้ ประโยชน์ในความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทั่วทั้ง องค์กร ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือที่ได้เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดหรือสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม ทักษะการจัดการ ความรู้ จึงเป็นทักษะหนึ่งที่จะต้องการพัฒนาตน และการพัฒนาการคิดของบุคคล โดยเฉพาะอาชีพครู ซึ่งต้องเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ ให้เครื่องมือแสวงหาความรู้ และเป็นผู้จุดไฟแห่งการเรียนรู้ ครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ ในเนื้อหาวิชา ครูจะต้องแตกฉานในทักษะและวิธีการ

แสวงหาความรู้ใหม่ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ (Kabilan. 2004: 51) อีกทั้ง ยังต้องเป็นนักจิตวิทยาชั้นดีที่สามารถกระตุ้นความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนให้ผู้เรียนอีกด้วย ครูจะต้องติดตามความก้าวหน้า ในเทคนิควิธีการสอนต่างๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กระบวนการในการพัฒนาสมรรถภาพของครู ควรเป็น กระบวนการที่ใช้การฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ McGill & Brockbank. (2004: 11) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุน ของกลุ่มและเป็นการเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจาก การปฏิบัติงาน โดยสมาชิกในกลุ่มหรือกลุ่มสามารถเรียนรู้ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาซึ่งกันและกันและยังสามารถ ให้การสนับสนุนสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ดังที่ McGill & Beaty (2002: 11) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็น กระบวนการเรียนรู้และสะท้อนความคิดอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมกลุ่ม ด้วยความตั้งใจที่ จะทำให้งานแล้วเสร็จ โดยการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของ แต่ละบุคคล โดยการทำงานในปัญหาจริงและสะท้อน ประสบการณ์จริงของตน ส่วนการเรียนการสอนแบบ ปกติที่ใช้อยู่เน้นเป็นการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเป็นรายบุคคล นำเสนอสิ่งที่ ตนเองได้เรียนรู้กับอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น

ดังนั้นในการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากการ ปฏิบัติมาเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนในรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เนื่องจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เป็นการคล่องรวมความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่เข้ากับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคคล โดยสิ่งที่ได้เรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ดังที่ Dilworth (1998: 35) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะเริ่มต้นที่แต่ละบุคคลนำประเด็นปัญหาของตนนำเสนอต่อกลุ่มแล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาทักษะที่มุ่งเน้นการใช้การปฏิบัติ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะมีความแตกต่างจากการฝึกปฏิบัติโดยทั่วไป คือ การฝึกปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องทำให้สำเร็จโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการและสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน แต่การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นการปฏิบัติที่แสวงหาโอกาสที่จะเรียนรู้และเพิ่มพูนความสามารถให้เพิ่มขึ้น ประกอบกับธรรมชาติของรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักศึกษาได้ค้นหาความรู้ความจริงอย่างเป็นระบบและฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองตามกระบวนการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู และเป็นการเริ่มต้นสำหรับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่จะทำวิจัยและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อนักศึกษาวิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับแบบปกติ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติมีทักษะการจัดการความรู้แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิด ค่านิยมของตนเอง ขึ้นมาด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดแก้ปัญหาของตนเองและแสวงหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม โดยการลงมือปฏิบัติจริง แสวงหาโอกาสที่จะเรียนรู้ และเพิ่มพูนความสามารถให้เพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์และกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา
2. การกำหนดกลุ่มหรือทีม
3. พันธสัญญาร่วมกัน
4. การกำหนดที่ปรึกษาและแหล่งการเรียนรู้
5. การวางแผนการแก้ปัญหา
6. การดำเนินการแก้ปัญหาตามแผน
7. การนำเสนอผลการเรียนรู้และข้อปฏิบัติต่อไป

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีปกติ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดเป็นรายบุคคล นำเสนอผลงานของตนเองโดยตรงกับอาจารย์ผู้สอนในรูปแบบรายงาน

ทักษะการจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือที่ได้เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม โดยการจัดการสารสนเทศและความรู้จะกระทำผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสร้าง การรวบรวม การจัดเก็บ การแลกเปลี่ยน การใช้ความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้าน

การแสวงหาความรู้ หมายถึง ความสามารถของ นักศึกษาวิชาชีพครูในการกำหนดสิ่งที่ต้องการที่จะเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้และสามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการจาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น

การสร้างความรู้ หมายถึง ความสามารถของ นักศึกษาวิชาชีพครูในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า สืบค้น รวบรวมมาสร้างเป็น ความรู้ที่มีความถูกต้อง

การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครูใน การระดมความคิดและประสบการณ์ของตนหรือกลุ่ม ออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกับบุคคลอื่น

การบูรณาการความรู้ หมายถึง ความสามารถ ของนักศึกษาวิชาชีพครูในการนำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเพื่อการนำไปใช้ โดยการสรุป เปรียบเทียบเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบรวมทั้งแปลง ข้อมูลเป็นสารสนเทศและนำมาบูรณาการได้อย่าง เหมาะสม

ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากการปฏิบัติ หมายถึง ความรู้สึกและเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อกระบวนการ จัดการเรียนการสอน ความรู้ที่ได้รับ สื่อการเรียน การสอน ผลที่ได้รับ ซึ่งถ้าองค์ประกอบเหล่านี้สนอง ความต้องการของบุคคลได้อย่างเหมาะสมจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 8 หมู่เรียน ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย พลศึกษา และการส่งเสริมสุขภาพ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จำนวน 218 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 2 หมู่เรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษา

ปฐมวัย จำนวน 32 คนและวิทยาศาสตร์ จำนวน 18 คน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มควบคุม (สาขาวิชาการ ศึกษาปฐมวัย)และกลุ่มทดลอง(สาขาวิชาวิทยาศาสตร์) โดยก่อนทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการประเมินทักษะการจัด การความรู้ของนักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีทักษะการจัดการความรู้ไม่ แตกต่างกัน

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Non –randomize Control group pretest – posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้ คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ เค้าโครงเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยกิจกรรม การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

1. การวิเคราะห์และกำหนดปัญหาที่ต้องการ แก้ไขหรือพัฒนา
2. การกำหนดกลุ่มหรือทีม
3. พันธสัญญาร่วมกัน
4. การกำหนดที่ปรึกษาและแหล่งการเรียนรู้
5. การวางแผนการแก้ปัญหา
6. การดำเนินการแก้ปัญหาตามแผน
7. การนำเสนอผลการเรียนรู้และข้อปฏิบัติ ต่อไป

แผนการสอนได้ผ่านการประเมินโครงร่าง แผนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า โครงร่างแผนการสอนมีความสอดคล้องกันทุกองค์ ประกอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 และโครงร่างแผนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย แบบประเมินทักษะการจัดการความรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีขั้นตอนการสร้างและ

การพัฒนาต่อไป

1. แบบประเมินทักษะการจัดการความรู้ เป็นแบบประเมินทักษะใน 4 ด้าน คือ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการแลกเปลี่ยนความรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการบูรณาการความรู้ มีการหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง โดยการประเมินความสอดคล้อง พบว่า แบบประเมินทักษะการจัดการความรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละรายการประเมิน ระหว่าง 0.67-1.00 มีความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการจัดการความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ เท่ากับ 0.85 ด้านการสร้างความรู้ เท่ากับ 0.90 ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เท่ากับ 0.87 ด้านการบูรณาการความรู้ เท่ากับ 0.83

2. เครื่องมือวัดความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีการหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง โดยการประเมินความสอดคล้อง พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีค่าดัชนี

ความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักศึกษาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นเวลา 7 สัปดาห์ในการฝึกทักษะการจัดการความรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบทักษะการจัดการความรู้ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test independent sample)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดังตาราง 1

การประเมิน	n	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มควบคุม	32	4.84	0.80	13.39*
กลุ่มทดลอง	18	10.22	1.59	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 แสดงว่า ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการประเมินทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษา กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลการประเมิน

ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ปฏิบัติกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกับแบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยผลการประเมิน ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษา กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลการประเมิน ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ เนื่องจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนของกลุ่มและอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษา ในการให้คำแนะนำ เช่น แหล่งการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล และนักศึกษายังได้ฝึกทักษะการจัดการความรู้ ทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการบูรณาการความรู้ จากสถานการณ์การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนที่นักศึกษาไปศึกษา สังเกต ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการจัดการความรู้จาก ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติงาน โดยสมาชิกในกลุ่ม หรือระหว่างกลุ่มสามารถเรียนรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหา ร่วมกัน (McGill; & Brockbank. 2004: 11) ผลจากการปฏิบัติจริง การทำงานด้วยตนเองและการปฏิสัมพันธ์ กันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จึงทำให้ทักษะการจัดการความรู้ของนักศึกษาในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่ม ควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการเสริมสร้าง ทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากการปฏิบัติในระดับมาก เนื่องจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียน การสอนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองและกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความ

คิดที่ตนเองมีอยู่ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังที่ Dilworth (1998: 35) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็น กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม โดยการเรียนรู้จากการ ปฏิบัติจะเริ่มต้นที่แต่ละบุคคลนำประเด็นปัญหาของตน นำเสนอต่อกลุ่มแล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันหาแนวทาง การแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากการปฏิบัติจึงเป็นการ เรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้งระหว่างสมาชิกในกลุ่มและ ผู้อำนวยกลุ่ม ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะแสดงให้เห็นถึง ความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างสมาชิก ภายในกลุ่ม นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนยังให้ความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา จึง ทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ จากการปฏิบัติสามารถเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้ ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูได้ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนในวิชา อื่นๆ ก็สามารถนำกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติไป ใช้ในวิชาของตนเองได้

2) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่านักศึกษา วิชาชีพครูมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเอาใจใส่ของอาจารย์ในการให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา ดังนั้นอาจารย์ควรเอาใจใส่ ให้คำแนะนำและ เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาท ของอาจารย์ต่อการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรู้

2) ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กระบวนการ เรียนรู้จากการปฏิบัติในการเสริมคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นของนักศึกษา

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิง สาเหตุ หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะการจัดการความรู้ ของนักศึกษาวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

- Dilworth, Robert L. (1998). Action Learning in a Nutshell. **Performance Improvement Quarterly**. 11(1); 35.
- Kabilan, Muhammad K. (2004, Winter). Online Professional Development: A Literature Analysis of Teacher Competency. **Journal of Computing in Teacher Education**. 21(2); 51-57.
- Marquardt, Michael J. (1996). **Building Learning the Organization**. New York. McGraw-Hill.
- McGill, Ian. & Beaty, Liz. (2002). **Action Learning: A Guide to Professional, Management & Educational Development**. 2nd ed. London: Kogan Page.
- McGill, Ian.; & Brockbank, Anne. (2004). **The Action Learning Handbook**. London: RoutledgeFalmer.